

Pri založbi Hammerle izšli dvojezični pesniški zbirki

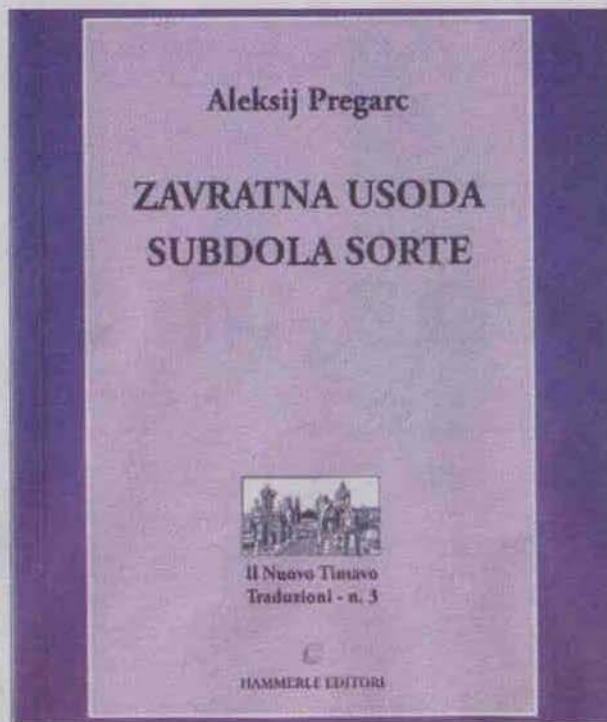
V italijanščini in slovenščini izdali izbor poezij Aleksija Pregarca in Marine Moretti

Pri tržaški založbi Hammerle Editori sta letos izšli dvojezični pesniški zbirki tržaških avtorjev Aleksija Pregarca in Marine Moretti, ki nosita naslova Zavratna usoda/Subdola sorte oziroma Portolano del tempo/Pristani časov. Brošuri spadata v širše zastavljen projekt z imenom Il nuovo Timavo, v katerem je že pred časom v italijanskem prevodu izšel hommage srbskemu pesniku Vasku Popi, nato pa še pesniška zbirka samega odgovornega urednika založbe Claudia H. Martellija Il nemico dei sogni/Sovražnik sanj, o kateri smo na straneh kulturne rubrike našega dnevnika že poročali.

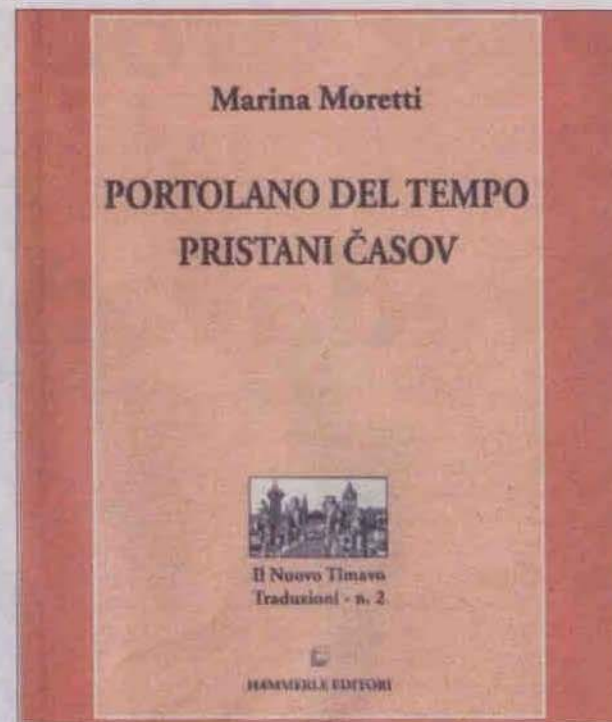
V začetku gre povedati, da zbirki ne objavljata izvornikov. Tako Pregarc kot Morettijeva sta namreč svoje pesmi že natisnila drugje. Pregarc je v slovenščino prevedel nekaj Morettijinih stihov, za ostale prevode je poskrbela Jolka Milič, ki je v italijanščino prelila tudi Pregarčeve verzje.

Avtorja, ki jih večini naših bralcev ni treba posebej predstavljati, sta globoko ukoreninjena v tržaško stvarnost. Za tiste redke bralce, ki Pregarca še ne poznajo, naj zapišemo, da se je rodil v Ricmanjih pri Trstu leta 1936, po poklicu pa je dramatik in igralec. Dolgo let je bil zaposlen na slovenskem oddelku deželnega sedeža Rai za Furlanijo-Juljsko krajino, do danes pa je izdal kar lepo število pesniških zbirk. Njegove pesmi so prevedene v vse pomembnejše svetovne jezike, pred tremi leti pa je za svoje življenjsko delo prejel literarno nagrado Vstajenje, ki mu jo je nodelila revija Mladika.

Morettijeva pa se na hrbtni strani platnice svoje zbirke ne predstavlja z lastno biografijo, ampak pravi, da pesništvo jemlje še vedno kot politično govorico miru.

cijo sodobne slovenske poezije. Morettijine pesmi so krajevno (ne)definirane, enkrat jih namreč postavlja v namišljene vrhove in v svetopisemsko Sodomo, drugič pa v Boljunec, pa tudi na središče

tržaške mestne ulice, denimo Ulico Giulia, Ulico Sant'Anastasio, Korzo itd. Izbor je napravljen iz ciklusa, v katerem so pesmi označene z rimskimi številkami.

Tako Pregarc kot tudi Morettijeva se

večkrat zateketa v lastni mikrokozmos, ki jima najbrž pomeni varno zatočišče pred današnjim svetom in njegovim prostorom ter časom.

Primož Sturman

Povedati gre, da sta tako Pregarc kot Morettijeva v pričujočih pesniških zbirkah angažirana avtorja. Prvi je namreč ponatisnil svoja zgodnja dela, ki so nastala v času njegove službe v goriški predilnici. Najbolj doživete tako ostajajo Pregarčeve pesmi iz tega obdobja, v katerih piše o kosmatem žarku, ki umori metulja in netopirja, pa tudi o delu in delavcih, ki postanejo številke, ko gre mimo njih šef oddelka – kapó. V WC školjkah tovarne se znajde marsikaj, od pokajenih čikov do polizanih bombonov, predvsem pa kletvice in malodušje delavcev. Najbolj doživeta od vseh pesmi je prav gotovo Jutranja molitev tkalke, ki se priporoča tovarniški sveti trojici: bogu sukancu, bogu prahu in vodji oddelka, ki nastopa v vlogi boga in ne človeka.

Pregarc usodo tovarniškega delavca podoživlja tudi skozi sindikalna zborovanja in minevanje letnih časov. Razdelku Zavratna usoda/Subdola sorte, kateremu dolguje naslov celotna pesniška zbirka, sledijo še trije krajši pesniški sklopi, in sicer Žlahtnost/Preziosità, Samote/Solitudini in Tolažba/Conforto. Prvi od naštetih je bil objavljen v grafični mapi, ki je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi leta 2006 v omejenem številu izvodov, zaznamuje pa ga predvsem pesnikova tenkočutnost. Samote/Solitudini so daljši sklop po večini nenaslovljenih pesmi, tolažbo pa pesnikov junak Sizif išče predvsem v kraški pokrajini. Pesnik s svojim Vabilom, ki sklepa zbirko, nagovarja bralce, naj ne teptajo bujne trave njegove oaze, temveč naj ubujejo žametne copate, počijejo in odžežani ter veseli odrinejo dalje z upom, saj ni še prišel čas neurja.

Verzi Marine Moretti so kljub njenemu poizkusu, da bi jih definirala kot politično govorico miru, zelo raznoliki. Pesniško zbirko tako odvarja nadvse zanimiva desetverzna pesem, v kateri se nam avtorica predstavlja na svojevrsten način. V naslednjih pesmih je jasno zaznaven motiv hiše, ki ga pesnica pojmuje ne kot kraj, v katerega se je mogoče zateči, ampak kot mesto, ki hrani obledele spomine minulih dni, ki se ne vrnejo. Sledi hommage pred nekaj leti preminulemu poljskemu pesniku Czeslawu Miloszu, katerega opus je med drugimi zaznamoval celo genera-

Primorski
dnevnik

KULTURA

Sreda, 15. decembra 2010